

## A TANTÁRGY ADATLAPJA

### 1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3. Intézet	Római Katolikus Didaktikai Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés (B.A.)
1.6. Képesítés	Római katolikus didaktikai teológia

### 2. A tantárgy adatai

2.1. Tantárgy neve				Dogmatika: Istentan és Szentháromságtan			
2.2. Az előadó tanár neve				Dr. András Szabolcs			
2.3. A szemináriumvezető neve				Dr. András Szabolcs			
2.4. Tanulmányi év	2021 - 2022	2.5. Félév	2	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7. Tantárgy típusa	Kötelező - alap

### 3. A teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	3.2. Melyből előadás	2	3.3. szeminárium	2
3.4. A tantervben szereplő össz-óraszám	56	3.5. Melyből előadás	28	3.6. szeminárium	28
A tanulmányi idő elosztása					Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					32
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni munka össz-óraszama		94			
3.8. A félév össz-óraszama		150			
3.9. Kreditszám		6			

### 4. Előfeltételek (Ha vannak)

4.1. Tantervi	Nincsenek
4.2. Kompetenciabeli	Nincsenek

### 5. Feltételek (Ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	a) Táblával, internettel és vetítővel felszerelt terem. b) Internet, online platform
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	a) Táblával, internettel és vetítővel felszerelt terem, könyvek, szövegek b) Internet, online platform

## 6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

<b>Szakmai kompetenciák</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Az istentani fogalmak pontos elsajátítása és alkalmazása, azok elhelyezése a tágabb rendszeres teológiai keretben</li> <li>- A szentháromságtani fogalmak, kifejezése, formulás helyek alkalmazása a teológiai szövegalkotás folyamatában</li> <li>- A szentírási források helyes alkalmazása az előzetes biblikus ismeretek felhasználásával</li> <li>- Az istentani és szentháromságtani ismeretek beépítése a keresztény identitás kifejezése során</li> </ul>
<b>Transzverzális kompetenciák</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Az interdiszciplináris szemléletmód gyakorlása a dogmatikai ismeretek tágabb keretben való elhelyezése érdekében</li> <li>- Az ökumenikus megközelítés elmélyítése a katolikus hittani ismeretek elmélyítésének és más felekezetek tanításának megismerésének összehangolásával</li> <li>- Az egyházi megnyilatkozások értelmezési képességének elmélyítése szövegelemzések, forráskritika által</li> <li>- A megszerzett ismeretek hatékony alkalmazása a tanulási, illetve a nevelési-oktatási tevékenység során</li> </ul>

## 7. A tantárgy célkitűzései (Az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Olyan elmélyített ismeretek szerzése, amely által megérthető a hitvallás formája és tartalma, ezáltal öntudatos keresztény identitás kifejlesztése</li> <li>- A helyes és téves megfogalmazások megkülönböztetésének képességének kifejlesztése</li> <li>- Az istentani és szentháromságtani kérdések aktualizálása, elhelyezése a kortárs társadalmi párbeszédbe</li> </ul>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Az elsajátított tudományos ismeretek beépítése a személyes hitbe és vallási gyakorlatba</li> <li>- a szövegkritikai módszertan elmélyítése</li> <li>- az analitikus és szintetizáló képesség fejlesztése interdiszciplináris keretben</li> </ul>

## 8. A tantárgy tartalma

8.1. Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető az isten- és szentháromságtanhoz: a hitvallás	Interaktív előadás	A szentháromságos egy Isten megvallása
2. A Szentírás monoteizmusa	Interaktív előadás	A Biblia Isten-képének fejlődése
3. Istentani fogalmak értelmezése a teológiatörténetben	Interaktív előadás	Istenre vonatkozó meghatározási kísérletek
4. Kortárs beszéd Istenről	Interaktív előadás	Istentani kérdések napjainkban
5. Beszél-e a Szentírás a Szentháromságról?	Interaktív előadás	Bibliai források a trinitológiához
6. A szentháromságtan görög	Interaktív előadás	Korai formulák,

hagyományai		arianizmus, kappadókaiak, zsinatok
7. A szentháromságtan latin hagyományai	Interaktív előadás	Latin formulák Tertullianustól a reformációig
8. Miként lehet a Szentháromságról beszélni?	Interaktív előadás	Analóg, metaforikus, negatív és apofatikus teológia
9. Szentháromságtani modellek	Interaktív előadás	Immanens és üdvtörténeti szentháromságtan
10. K. Rahner tétele és reakciók	Interaktív előadás	Felcserélhető a modellek?
11. A Szentháromság forrása és lényegi egysége	Interaktív előadás	A kappadókiai és ágostoni megközelítés
12. Az eredések: a Fiú születése és a Szentlélek származása	Interaktív előadás	A Filioque-vita
13. A Szentháromság megváltó tevékenysége	Interaktív előadás	A Fiú és a Szentlélek küldése
14. Kortárs kihívások	Interaktív előadás	Napjaink legfontosabb kérdései a szentháromságtanban
Könyvészet		

- Leo SCHEFFCZYK: *A katolikus hit világa. Igazság és alak*, Szent István Társulat, Budapest, 2012.
- Theodor SCHNEIDER (szerk.): *A dogmatika kézikönyve*, I-II. kötet, Vigilia, Budapest, 1996.
- Richard R. GAILLARDETZ: *A katolikus teológia megalapozása. Bevezetés a teológiai ismeretelméletbe*, L'Harmattan, Budapest, 2011.
- TÖZSÉR Endre – VÁRNAI Jakab (szerk.): *Dogmafejlődés, dogmaértelmezés*, L'Harmattan, Budapest, 2012.
- GÁNÓCZY Sándor: *Bevezetés a katolikus szentségtanba*, Bencés, Pannonhalma, 2006.
- Heinrich DENZINGER – Peter HÜNNERMAN: *Hitvallások és az Egyházi Tanítóhivatalának megnyilatkozásai*, Örökmécs, Budapest, 2004.
- Ioan ZĂGREAN – Isidor TODORAN: *Teologia dogmatică*, Renaștera, Cluj-Napoca, 2009.
- VANYÓLászló: *Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe*, Szent István Társulat, Budapest, 1998.
- Ghislain LAFONT: *A katolikus egyház teológiatörténete*, Atlantisz, Budapest, 1998.
- Karl BARTH: *Church Dogmatics*, T&T Clark, Edinburgh, 1967.
- Joseph RATZINGER: *Bevezetés a keresztény hit világába*, Mentor, Marosvásárhely, 2008

8.2. Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető, tematika	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	
2. A gnosztikusok Isten-fogalma	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
3. Órigenész tanítása Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
4. Nagy Szent Atanáz tanítása Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben

		található.
5. Nagy Szent Vazul tanítása Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
6. Nazianzosi Szt. Gergely tanítása Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
7. Nüsszai Szent Gergely tanítása Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
8. Tertullianus tanítása Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
9. Szent Ágoston tanítása Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
10. Hitvalló Szent Maximosz tanítás Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
11. Szentviktori Richárd tanítása Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
12. Aquinói Szent Tamás tanítása Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
13. Luther és Kálvin tanítása Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
14. Karl Rahner tanítása Istenről és a Szentháromságról	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
Könyvészet		
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Arthur Peacocke, Egy tudományos kor teológiája, Kalligram, Pozsony, 2011.</li> <li>- Gál Ferenc, Istenről beszélünk, SZIT, Bp., 1969.</li> <li>- Giovanni Martinetti, A mai hit észérvei, Kairosz, 2001.</li> <li>- Henri de Lubac, Isten útjain, Vigilia, Bp., 1995.</li> <li>- Joseph Ratzinger, Bevezetés a keresztény hit világába, Mentor, Marosvásárhely, 2008.</li> <li>- Karl Rahner, A hit alapjai. Bevezetés a kereszténység fogalmába, Agapé, Szeged, 1998.</li> <li>- Karl Rahner, A Szentháromság. Az üdvtörténet eredendő, transzcendens alapja, L'Harmattan, 2007.</li> <li>- Mehrle Tamás, Egy az Isten, Teológiai Kiskönyvtár, Róma, 1977.</li> <li>- Norbert Fischer, A filozófusok Istenkeresése, Agapé, Szeged, 2001.</li> <li>- Paul Tillich, Rendszeres teológia, Osiris, Bp., 2002.</li> <li>- Szabó Ferenc, A rejtett Isten útjain. Párbeszéd a hitről, Róma, 1980.</li> <li>- Temesi József, Kiért és miért testesült meg az Ige?, Korda, Kecskemét, 1993.</li> <li>- Vanyó László, Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe, SZIT, Bp., 1998.</li> <li>- Vidrányi Katalin, Krisztológia és antropológia, Osiris, Bp., 1998.</li> <li>- Vik János, Reflexiók a hitről. Kérdések, érvek, ellenvetések az alapvető hittudomány tárgykörében, Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2017.</li> <li>- Weissmahr Béla, Isten léte és mivolta, Teológiai Kiskönyvtár, Róma, 1980.</li> </ul>		

**9. A tantárgy tartalmának összhangba hozása az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásaival.**

- A tantárgy tartalma összhangban van a fontosabb országos és külföldi katolikus egyetemek és fakultások által követett dogmatikaoktatás irányelveivel
- A tantárgy oktatása figyelembe veszi a korunk egyházi és közéleti elvárásrendszerét, hogy a Szentírás és Hagyomány nyomán korszerű és tudományos nyelven fogalmazza meg a katolikus hitvallást.

## 10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1. Értékelési kritériumok	10.2. Értékelési módszerek	10.3. Aránya a végső jegyben
10.4. Előadás	Ismeretek és képességek felmérése	Szóbeli vizsga. Online oktatás esetén: Zoom vagy M. Teams platformon a félévi tematikából.	60%
	Interaktív jelenlét	Számontartás - opcionális	
10.5. Szeminárium	Tevékenység	Interaktív tevékenység: aktív részvétel a szövegelemzésben és a csoportos tevékenységben	20%
	Jelenlét	Min. 12 jelenlét (kizáró jellegű). Igazolt hiányzás esetén lehetőség van pótlásra egy héten belül, a mulasztott szemináriumi tananyag kidolgozásával, min. 2 teljes A4 oldalon.	20%
<p>10.6. A teljesítmény minimumkövetelményei</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Aktív jelenlét a szemináriumon és előadásokon.</li> <li>- A szemináriumi bemutató időben való elkészítése és megtartása.</li> <li>- A szemináriumi dolgozat időben és követelményeknek megfelelően való elkészítése.</li> <li>- Aktív részvétel az előadásokon, bekapcsolódás a tematika megbeszélésébe.</li> <li>- Jegyzetelés, a bibliográfia elolvasása</li> <li>- A dogmatikai fogalmak pontos ismerete.</li> <li>- A szentírási alapok és teológiai történeti adatok ismerete.</li> <li>- A vizsgatéma kifejtése, szakszerű megfogalmazása.</li> </ul>			

Kitöltés dátuma:

2020.

Előadás felelőse:

Dr. András Szabolcs

Szeminárium felelőse:

Dr. András Szabolcs

Intézeti jóváhagyás dátuma:

2021. 06. 07

Intézetigazgató:

Prof. Dr. Holló László